

การพัฒนาชุดโครงการวิจัย ด้านการพัฒนาชุมชนพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ผ่านการพัฒนากลุ่มอาชีพ

ดร. กิตติ สัจจาวัฒนา
หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (หน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่)

งานวิจัยที่ดี

Problem based:

ปัญหาและความต้องการของสังคม

Target based:

ศักยภาพ ทิศทางและยกระดับการ

ขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า

Platform:

ถอดความรู้และกระบวนการ
ทำงานเป็น กลไก กระบวนการ
และเครื่องมือ

Intermediate Users:

ผู้ใช้ประโยชน์เพื่อนำไปขยายผล

Destination Users:

ผู้นำผลงานไปใช้ประโยชน์

Impact Oriented:

ทำแล้วสร้างผลลัพธ์และผลกระทบ
ได้จริง วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริงทั้ง
ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

Key stakeholder:

วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียและมี
กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม

การพิจารณา ข้อเสนอ โครงการ

ที่ไปที่มาและความสำคัญของปัญหา

เป้าหมายตัวชี้วัดชัดเจน

ความสัมพันธ์ของข้อเสนอโครงการ

ผลลัพธ์และผลกระทบต่อสังคม

งบประมาณสอดคล้อง

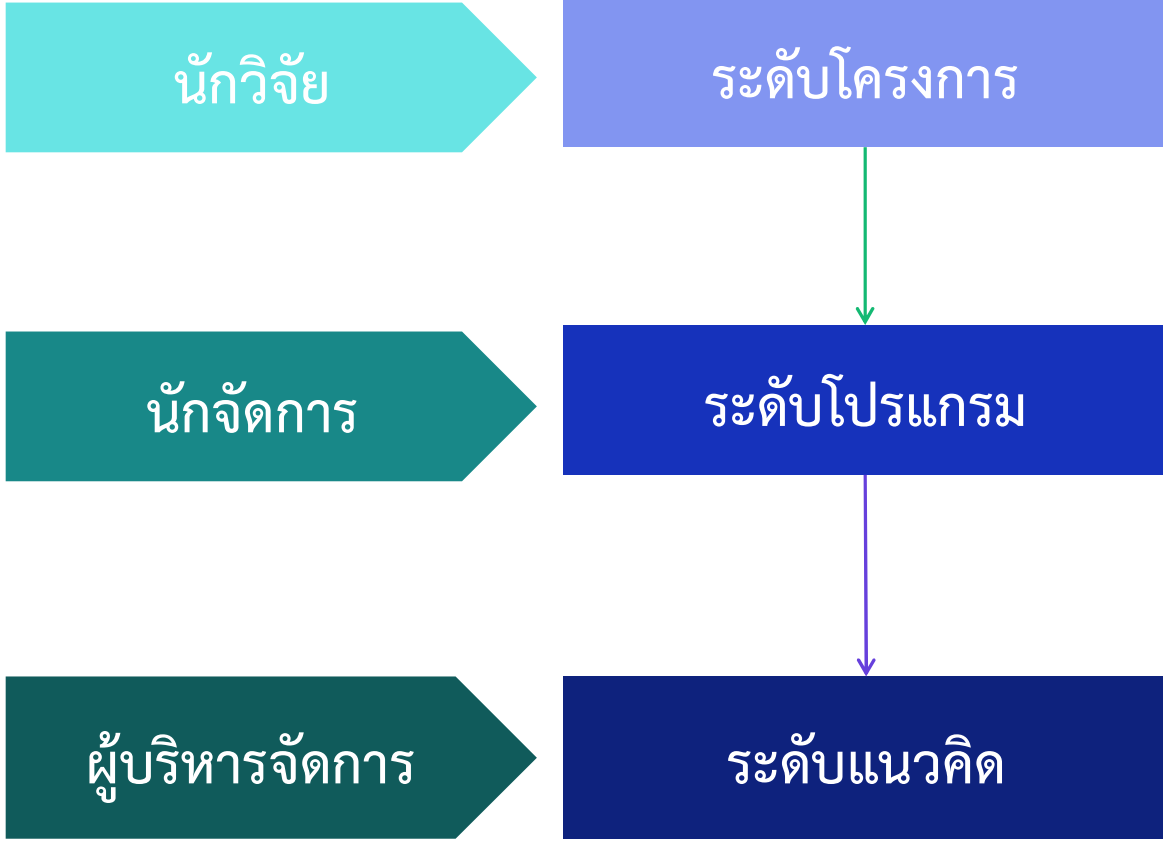

ความเชี่ยวชาญของคณะผู้วิจัย

ระดับของโจทย์

ระดับทักษะการจัดการ

การขึ้นโจทย์

โจทย์จริง ถ้าไม่ทำแล้วบ้านเมืองเสียหาย/เสียโอกาส

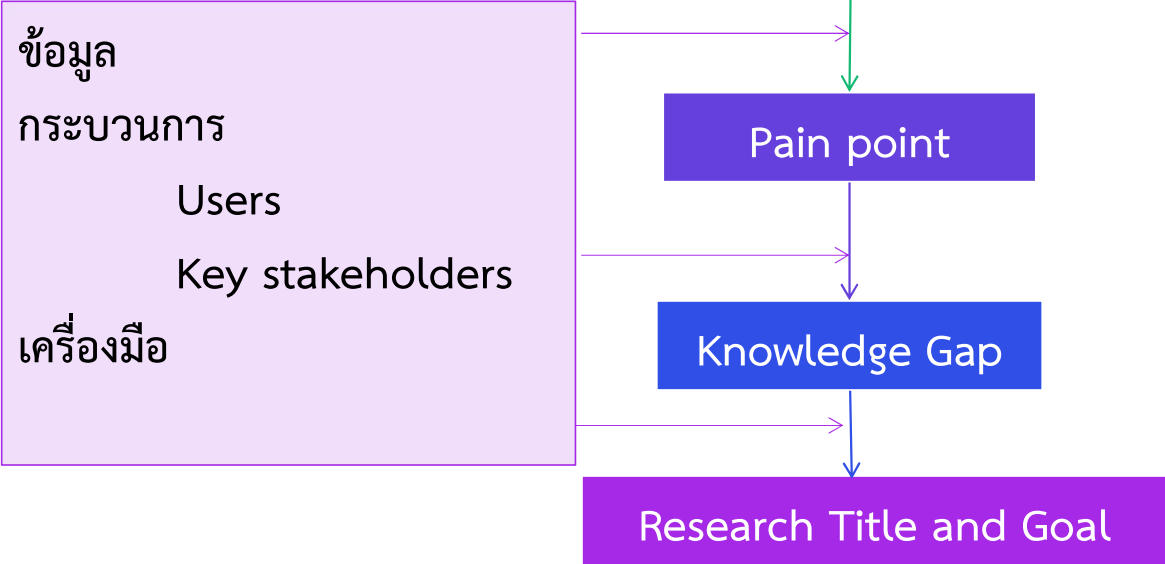
- กระบวนการพัฒนาและเหล่าโจทย์
 - ระดับของโจทย์
- ปัญหาและศักยภาพ

ใครทำอะไรไปแล้วบ้าง ?

- บริบทพื้นที่และสังคม (Situation Review)
- บริบทความรู้ (Literature Review)

กระบวนการพัฒนาโจทย์/เหลาโจทย์

- หาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- เชิญผู้ทำงานและผู้รู้ในแวดวงเพื่อหารือ
- ขมวดข้อมูลและความเห็นให้เห็นถึงจุดคานงัดสำคัญ

ตัวอย่างการหาข้อมูล ชั้นโจทย์

จังหวัดสมุทรปราการมีการพัฒนาคนในภาพรวมอยู่
ลำดับที่ 17 จาก 77 จังหวัดทั่วประเทศ

- การพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนมากที่สุดอยู่
ลำดับที่ 1 จาก 77 จังหวัด มีค่าดัชนีย่อยด้านชีวิต
ครอบครัวและชุมชน = 0.8422 (ค่าเฉลี่ยทั่วประเทศ =
0.6317) ซึ่งมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ **ครัวเรือนที่มีครัวเรือน
เดี่ยวน้อยที่สุดอยู่ลำดับที่ 1 และผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคน
เดียวน้อยมาอยู่ลำดับที่ 5 จาก 77 จังหวัด**
- ลำดับ 1 ใน 10 จังหวัดที่มีความก้าวหน้ามากที่สุดในด้าน
รายได้และในด้านการคมนาคมและการสื่อสาร
- การมีส่วนร่วมของจังหวัดมีความก้าวหน้าน้อยที่สุดคืออยู่
ลำดับที่ 77 จาก 77 จังหวัด โดยการมีส่วนร่วมทางการ
เมืองและเป็นสมาชิกกลุ่มหรือองค์กรในท้องถิ่น
- ลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
สูงที่สุดอีกด้วย (อยู่ลำดับที่ 77 จาก 77 จังหวัด)

จังหวัดสมุทรปราการ : ข้อมูลของตัวชี้วัดและลำดับที่ของตัวชี้วัดจากทั้งหมด 77 จังหวัด

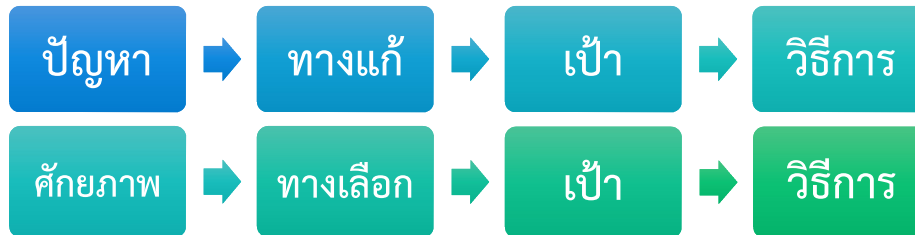
ตัวชี้วัด	ปีล่าสุด ข้อมูล	ข้อมูล ตัวชี้วัด	ลำดับที่ จาก 77 จังหวัด
1. ร้อยละของทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ (% ทารกเกิดมีชีพ)	2558	10.62	69
2. ร้อยละของประชากรที่เจ็บป่วยที่เป็นผู้ป่วยใน (%)	2558	6.48	2
3. ร้อยละของประชากรที่พิการ (%)	2559	1.66	9
4. ร้อยละของคะแนนสุขภาพจิต (%)	2558	64.82	76
5. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป (ปี)	2559	10.01	5
6. อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา (%)	2558	67.14	59
7. ค่าเฉลี่ยเขาวินิจฉัย (IQ) ของเด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (คะแนน)	2559	101.09	17
8. คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)	2559	35.71	17
9. อัตราการว่างงาน (%)	2559	1.24	56
10. อัตราการทำงานต่ำกว่าระดับ (%)	2559	0.13	36
11. ร้อยละของแรงงานที่มีประกันสังคม (%)	2559	64.51	5
12. อัตราการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานต่อลูกจ้าง 1,000 คน	2558	20.41	77
13. รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน (บาท)	2558	25,457	22
14. สัดส่วนประชากรยากจน (%)	2559	0.29	3
15. ร้อยละของครัวเรือนที่มีหนี้สินเพื่อการอุปโภคบริโภค (%)	2558	20.16	8
16. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคของรายได้ หรือค่าสัมประสิทธิ์จีนี (%)	2558	28.76	2
17. ร้อยละของครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง (%)	2559	34.40	75
18. สัดส่วนเฉลี่ยการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (ตันก๊าซเรือนกระจกต่อคน)	2558	2.98	60
19. ร้อยละของประชากรที่ประสบอุทกภัย (%)	2559	0.00	1 (เท่ากับ 44 จังหวัด)
20. ร้อยละของประชากรที่ประสบภัยแล้ง (%)	2559	0.00	1 (เท่ากับ 44 จังหวัด)
21. ร้อยละของเด็กอายุ 15-17 ปี ที่ทำงาน (%)	2559	7.76	24
22. ร้อยละของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว (%)	2559	12.56	1
23. ร้อยละของผู้สูงอายุที่อยู่ลำพังคนเดียว (%)	2559	2.66	5
24. การแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	2559	96.4	40
25. ร้อยละของหมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดปี (%)	2558	71.70	12
26. จำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อประชากรแสนคน)	2559	229.5	69
27. ร้อยละของประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ (%)	2559	91.94	2
28. ร้อยละของประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต (%)	2559	59.47	8
29. ร้อยละของประชากรที่ใช้สิทธิลงประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ปี 2559	2559	52.02	77
30. จำนวนองค์กรชุมชน (ต่อประชากรแสนคน)	2559	13.53	75
31. ร้อยละของครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น (%)	2558	21.88	77
32. ร้อยละของครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน (%)	2559	97.12	67

ที่มา: รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ประจำปี 2560

เวทีการพัฒนาโจทย์ (สีลาภรณ์ บัวสาย, 2560)

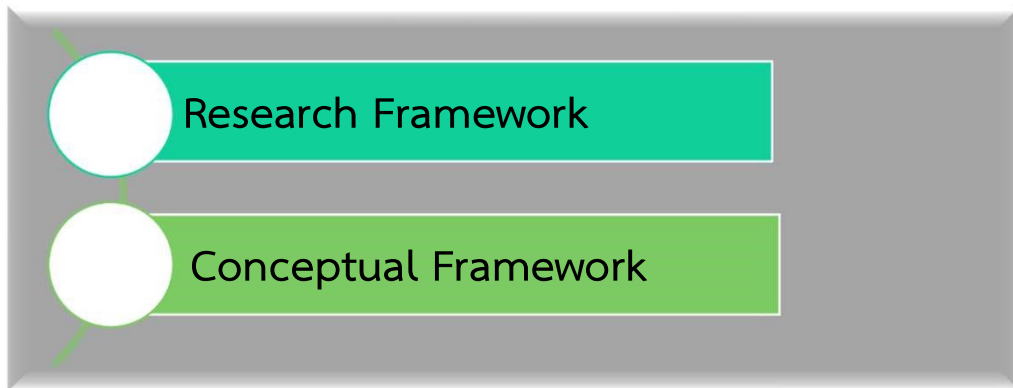
- 1. การกำหนด **เชิงภาคี** และ **ensure** องค์ประกอบของคนเข้าร่วมเวที ให้ครบถ้วนและสมดุล
- 2. การเตรียมข้อมูลพื้นฐาน/ทუნงานเดิม เพื่อปรับระดับการรับรู้ข้อมูลของคนเข้าร่วม
- 3. การเตรียมกำหนดการ ลำดับขั้นตอนการระดมสมอง
- 4. การตั้งคำถามเพื่อการระดมสมอง
- 5. การใช้เทคนิคระดมสมอง (card/prioritization)
- 6. การเตรียมทีมงานสนับสนุน
- 7. การคุมเวทีและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- 8. การ **conceptualize** และสังเคราะห์ออกมาเป็นกรอบชุดโครงการวิจัย

วิธีเรียงเรียงความคิด

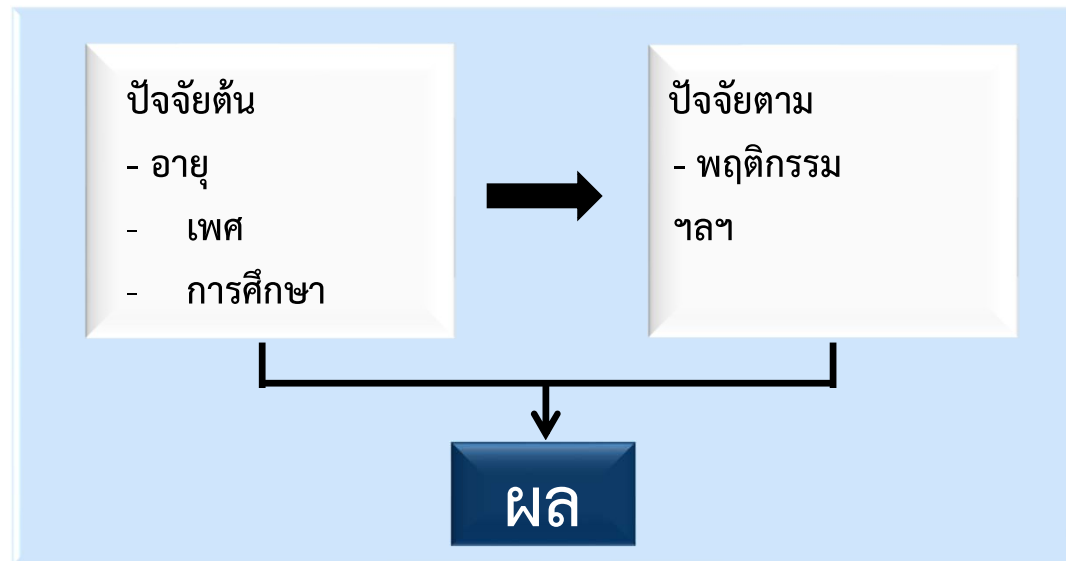

เป้า	วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลาดำเนินงาน วิจัย	งบประมาณ
1) สถานการณ์ กลไก และกระบวนการการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งผลการวิเคราะห์ช่องว่าง และความเชื่อมโยงของแผนงาน งบประมาณ และปัญหาความต้องการของพื้นที่ 2) ได้เครื่องมือและเกณฑ์ประเมินสถานการณ์แผนพัฒนาจังหวัดที่ดี 3) ได้ประเด็นการพัฒนาหลักของจังหวัด ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งสามารถนำมาสนับสนุนและต่อยอดโดยใช้งบประมาณเชิงพื้นที่ของจังหวัด (common issue)	1) เพื่อประมวลและวิเคราะห์ช่องว่างในระดับปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนพัฒนาจังหวัด และตัวแบบการจัดทำแผนที่ดี 2) เพื่อวิเคราะห์และประเมินกระบวนการจัดทำแผน พัฒนาพื้นที่ในจังหวัด ทั้งด้านความสอดคล้องของแผนพัฒนาระดับจังหวัด กับข้อเสนอแผนของชุมชน และในด้านกระบวนการมีส่วนร่วม คุณภาพของการใช้ข้อมูล เพื่อสนับสนุนการทำแผนพัฒนาของจังหวัด	1) ศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาตัวแบบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ดีของกระทรวงมหาดไทย และตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) 3) ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ แผนพัฒนาจังหวัดเป้าหมาย โดยใช้เครื่องมือที่ได้จากศึกษากฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ช่องว่างในด้านกระบวนการ กลไก ข้อมูล 4) การจัดประชุมเวทีกลาง นำเสนอข้อวิเคราะห์สถานการณ์การจัดทำแผนและเครื่องมือต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ		

เครื่องมือ

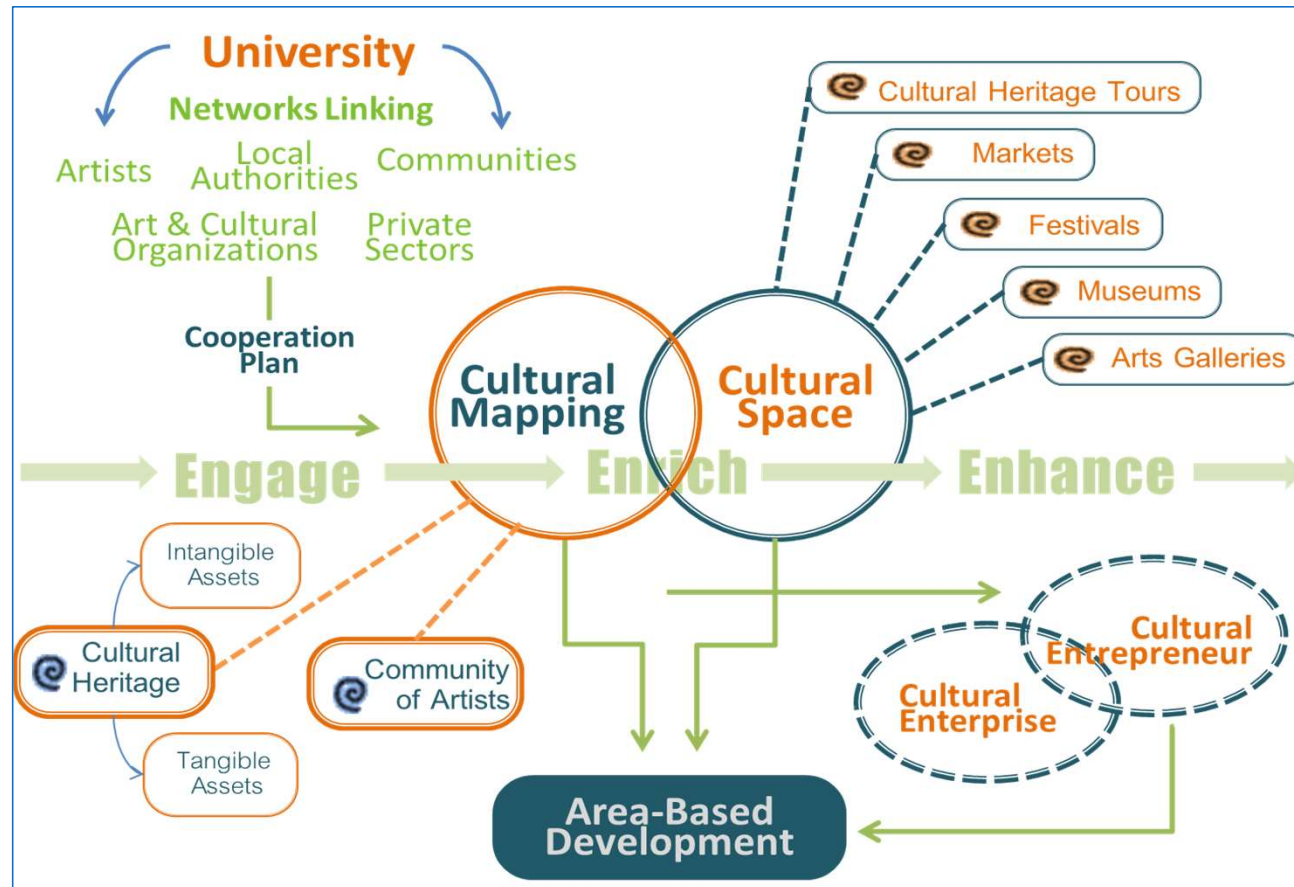

ตัวอย่าง Classical Framework

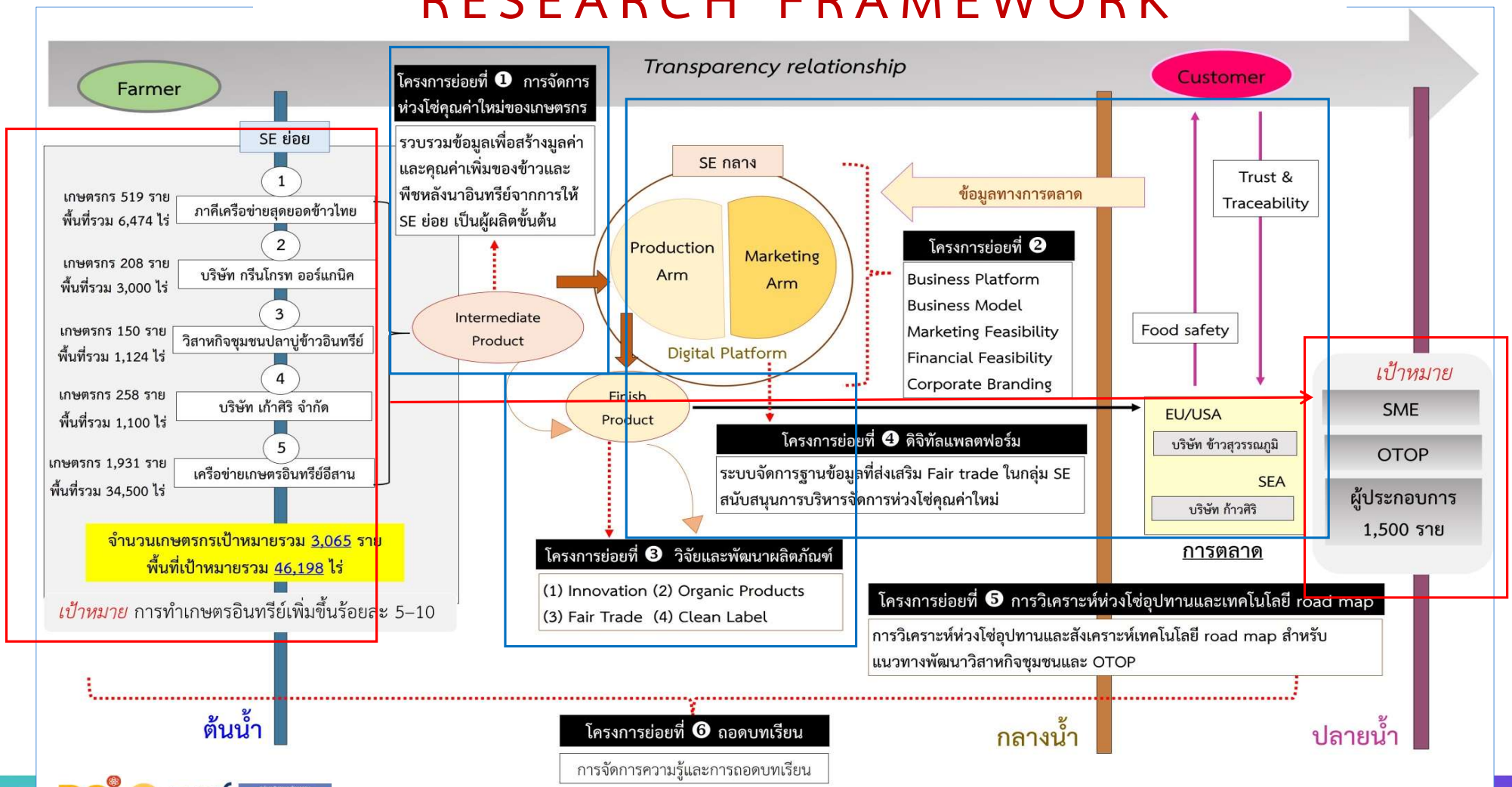

ตัวอย่างที่ดี

Conceptual Framework

RESEARCH FRAMEWORK

การออกแบบข้อเสนอโครงการวิจัย

โจทย์วิจัย	Problem statement (baseline data)	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) และ ผู้ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย	เป้าหมาย (คือ อะไรต้องมี baseline และ evidence base)	ตัวชี้วัด	วัตถุประสงค์	กิจกรรมในการทำวิจัย (โดยสรุป)	Output หลักของ วัตถุประสงค์และ กิจกรรม (โดยสรุป)	งบประมาณ (โดยสรุป)

Q & A

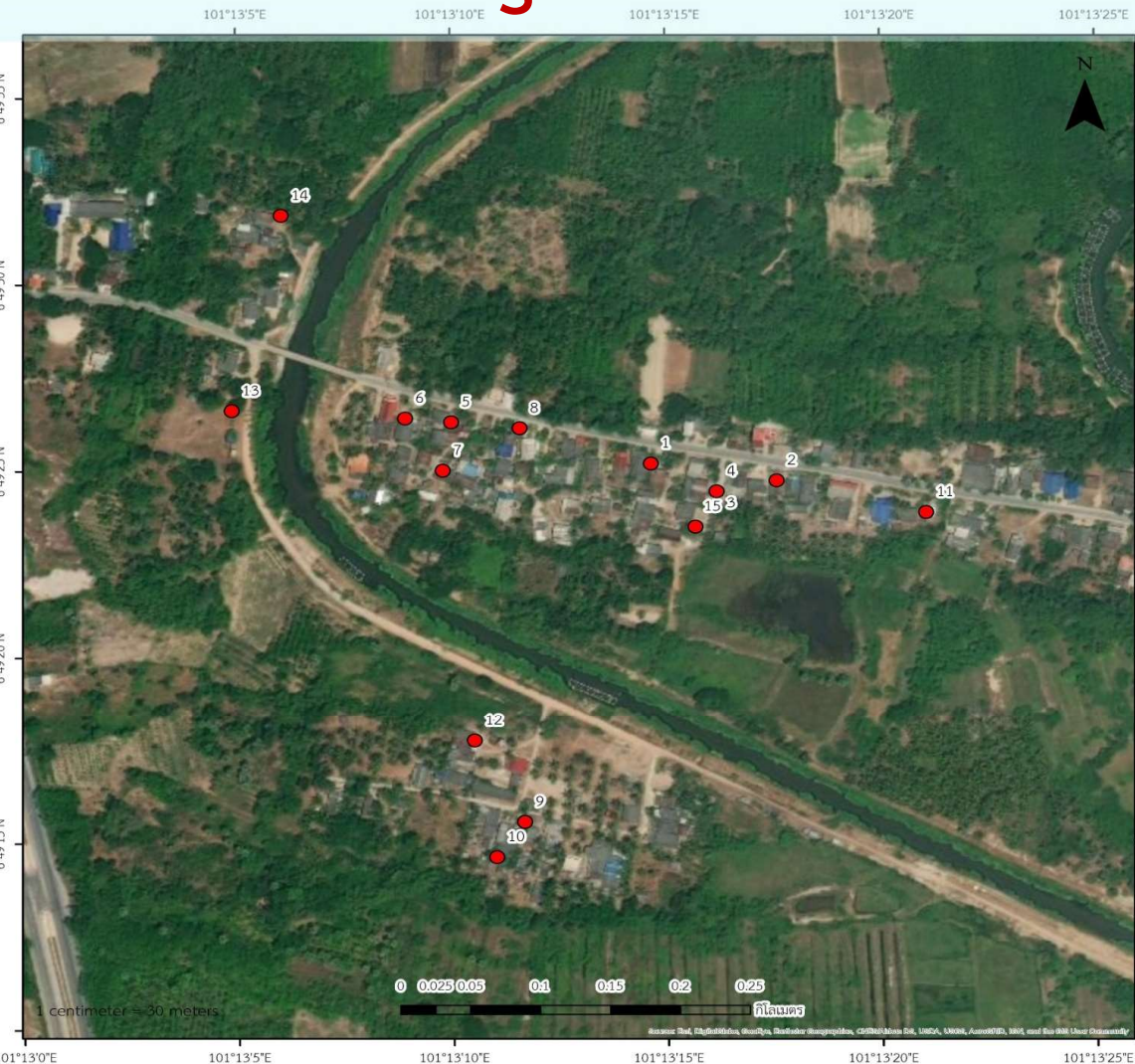

สอวท
สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรมแห่งชาติ

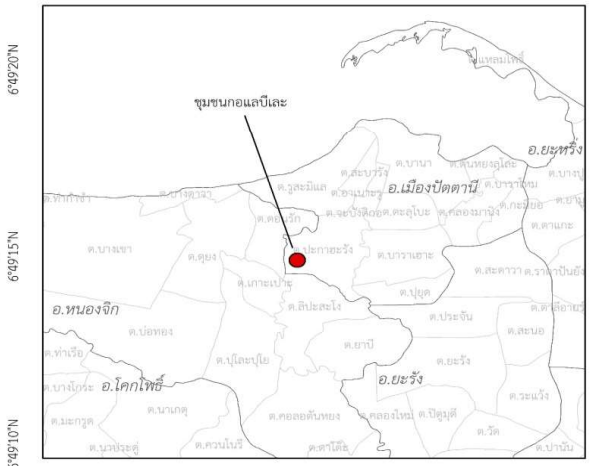
ตัวอย่าง การวิเคราะห์บริบทพื้นที่

ตัวอย่าง Village Profile บ้านกอแลบิและ ต.ปะกาชะรัง อ.เมือง จ.ปัตตานี

การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสู่แผนชุมชนท้องถิ่น
 ชุมชนกอแลบิและ ตำบลปะกาชะรัง
 อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	อาชีพ	พื้นที่เกษตร (ไร่)	ชนิดพืชที่ปลูก
1		อสม		
2		เกษตรกร	1 ไร่ 3 งาน	ทำนา
3		น้ามฮาเซียน	1 ไร่ครึ่ง	มะพร้าว
4		รับจ้างทั่วไป	1 ไร่ 3 งาน (รับจ้าง)	ทำนา,สวนยาง
5		เกษตรกร	2 ไร่	ทำนา
6		เกษตรกร	2 ไร่ 1 งาน	ข้าวโพด,มะพร้าว
7		รับจ้างทั่วไป	1 ไร่	รับจ้างทำนา
8		ว่างงาน	4 ไร่	ว่างเปล่า
9		ว่างงานอาศัยอยู่กับแม่		
10		ก่อสร้าง		
11		ว่างงานคงอยู่แต่ไม่มี		
12		รับจ้างทั่วไปผสม	20 ไร่ (เช่า)	ทำนา
13		ลูกรับจ้างโรงงานปาล์ม		
14		ว่างงาน	2 ไร่ (จ้าง)	ทำนา
15		เกษตรกร,อสม	5 ไร่ ,รับจ้างทำนา 3 ไร่	สวนยาง

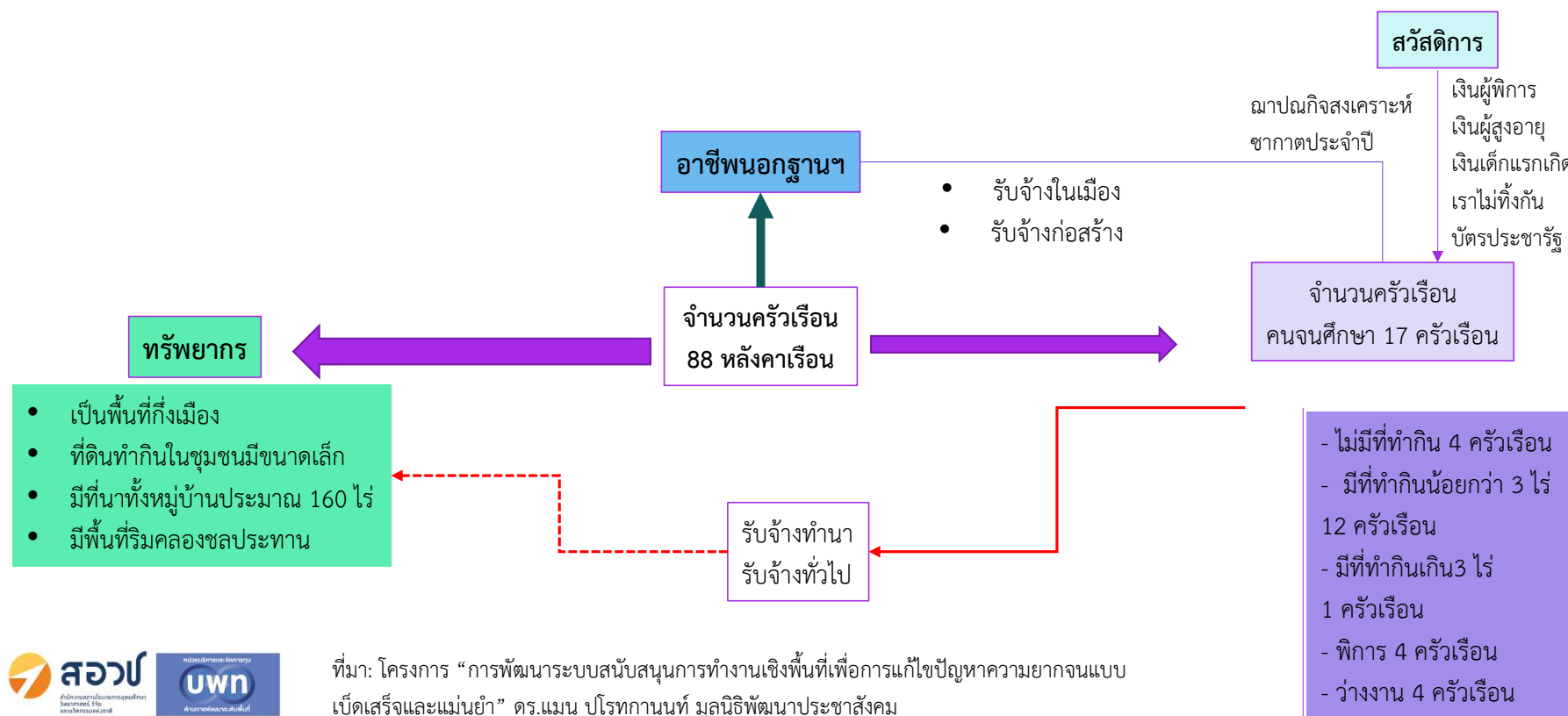
ที่มา: โครงการ “การพัฒนา
 ระบบสนับสนุนการทำงานเชิง
 พื้นที่เพื่อการแก้ไขปัญหาความ
 ยากจนแบบเบ็ดเสร็จและ
 แม่นยำ” ดร.แมน บุโรทกา
 นนท์ มูลนิธิพัฒนาประชา
 สังคม

ทุนชุมชนและ ‘กลยุทธ์เอาตัวรอดคนจน’

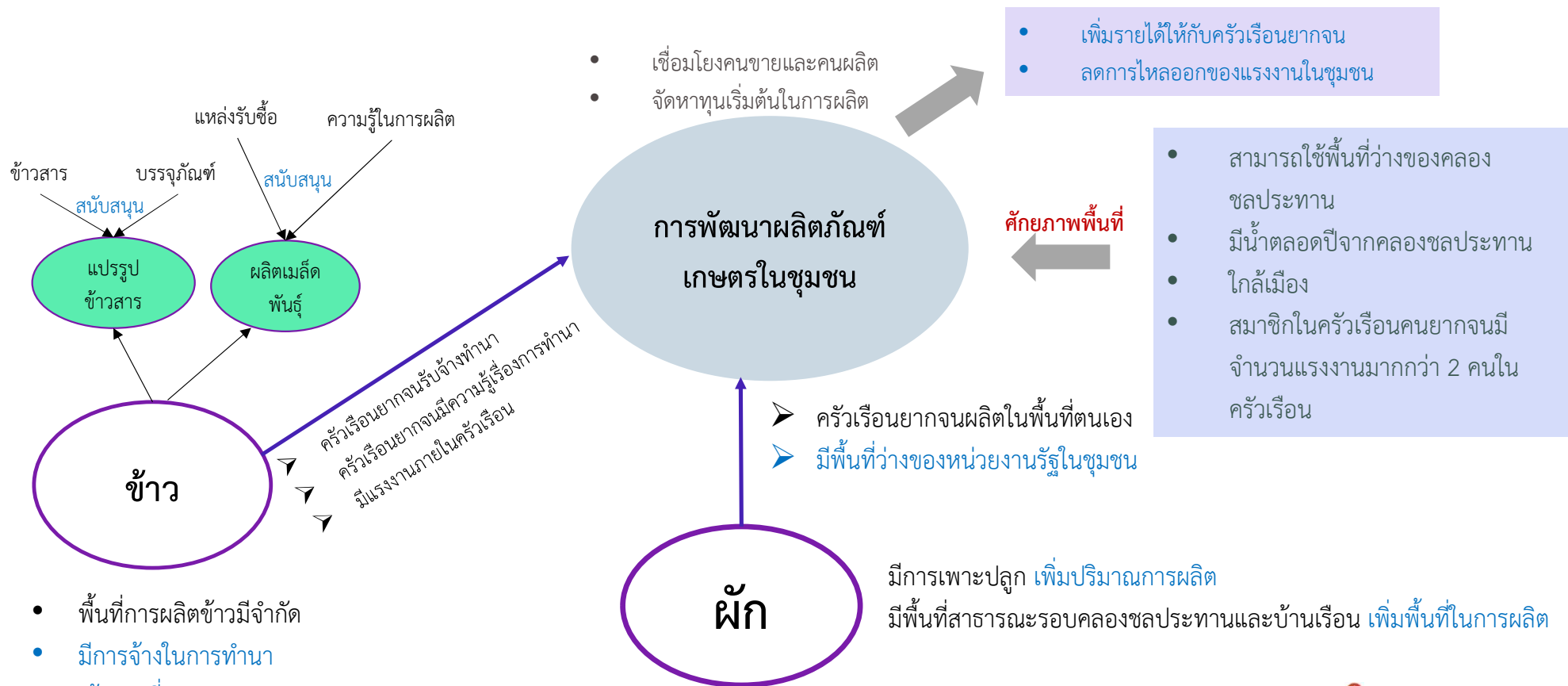
บ้านกอแลบี่และ ตำบลประกาศะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

Village profile

ที่มา: โครงการ “การพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงานเชิงพื้นที่เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ” ดร.แมน บุโรทกานนท์ มูลนิธิพัฒนาประชาสังคม

แนวทางการแก้ปัญหาความยากจน บ้านกอแลบี่และ ตำบลประกาศะรัง อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ที่มา: โครงการ “การพัฒนาระบบสนับสนุนการทำงานเชิงพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนแบบเบ็ดเสร็จและแม่นยำ”
 ดร.แมน บุโรทกานนท์ มูลนิธิพัฒนาประชาสังคม

ตัวอย่าง Network Value Chain

การขับเคลื่อนชุมชนที่ประสบความสำเร็จ

“วิสาหกิจชุมชนจักสานก้านจากบ้านนายอดทอง”
ต.วังวน จ.ตรัง

นวัตกรรม “เครื่องอบแห้งใบจากด้วยพลังงานและแสงอาทิตย์”

นวัตกรรมชาวบ้าน “นางสุจินต์ ไชริน” หัวหน้ากลุ่มวิสาหกิจ

“Learning & Innovation Platform”

มูลค่าทางการตลาด จากนวัตกรรมและเทคโนโลยี การผลิตตีหมา จากใบจาก

- **วัตถุดิบ** ที่ได้จากวัสดุเหลือทิ้งจากการผลิตใบจากสุบ (ก้านจากอ่อน) เป็นจำนวนมาก
- ตลาดมี**ความต้องการสูง** (ผลิตภัณฑ์รักษ์โลก, ผลิตภัณฑ์ที่ยั่งยืน)
- หน่วยงานภาครัฐ**ต้องการสนับสนุน** (ช่วยลดขยะ, สร้างรายได้ให้ชุมชน)
- สอดคล้องกับนโยบายการ**ใช้ประโยชน์พื้นที่ว่างเปล่า** (เปลี่ยนพื้นที่สาธารณชนและบังกู้งร้างมาปลูกต้นจาก)
- **สามารถต่อยอด**ไปสู่ผลิตภัณฑ์จากใบจากชนิดอื่น ๆ ได้

โอกาส

- มทร.ศรีวิชัย
- อบต.วังวน
- วิสาหกิจชุมชนจักสานก้านจากบ้านนายอดทอง

พื้นที่ศึกษา

- ผลกระทบ**
- เกิดเครือข่าย**ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ใบจาก** จำนวน 90 คน (ชุมชนสุบน้ำปะเหลียน และชุมชนใกล้เคียง)
 - เกิดเครือข่าย**ผู้ผลิตใบจากแห้ง** สำหรับใช้ในการผลิตตีหมาใบจาก 10 ราย
 - เกิดเครือข่าย**ผู้ป้อนวัตถุดิบ** ได้แก่ เศษทางจากเพื่อนำมาผลิตตีหมาใบจากจำนวน 40 ราย
 - **ช่วยลดขยะ**จากเศษทางจากได้ 1 ตัน/เดือน
 - **ช่วยสร้างรายได้**ให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่มาร่วมในกระบวนการผลิต
 - สำนักงานพลังงานจังหวัดตรัง ขยายผลเทคโนโลยีการอบใบจากด้วยพลังงานแสงอาทิตย์สู่ชุมชนอื่น ๆ
 - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดตรัง **ส่งเสริมการค้าจำหน่ายและการตลาด**ให้กับชุมชน
 - **มีการสั่งซื้อตีหมา**จากโรงแรม ร้านอาหาร ร้านเบเกอรี่ และสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ
 - กลุ่มวิสาหกิจฯ **เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ขาดไม่ได้**อย่างต่อเนื่อง
 - กลุ่มวิสาหกิจฯ **ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับสอง**(ในการประกวดวิสาหกิจชุมชนดีเด่นระดับประเทศ ประจำปี 2562)

SUPPLY CHAIN (เดิม)

	ต้นน้ำ (ผู้ผลิตตีหมา)	กลางน้ำ (กลุ่มวิสาหกิจ)	ปลายน้ำ (ตลาดปลายทาง)
ก่อนทำวิจัย	ผลิตตีหมา 5,000 ใบ/เดือน รายได้ของสมาชิกเพิ่มขึ้น 30,000 บาท/เดือน	ส่ง 6 บาท/ใบ กลุ่มฯ ซื้อและขายได้ 5,000 ใบ/เดือน กำไรจากการซื้อขายเพิ่มขึ้น 20,000 บาท/เดือน	ส่ง 10 บาท/ใบ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจได้ 35 บาท/ใบ มูลค่าการตลาดรวม 175,000 บาท/เดือน
ช่วงที่ 1 งานวิจัย ระยะที่ 1 (ก.ค. 60 - เม.ย. 61) 10 เดือน	ผลิตตีหมา 17,000 ใบ/เดือน รายได้ของสมาชิกเพิ่มขึ้น 72,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 2.4 เท่า	กลุ่มฯ ซื้อและขายได้มากขึ้น 12,000 ใบ/เดือน กำไรจากการซื้อขายเพิ่มขึ้น 48,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 2.4 เท่า	มูลค่าการตลาดรวม 595,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 420,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 2.4 เท่า
ช่วงที่ 2 หลังสิ้นสุดโครงการ (พ.ค. 61 - ก.พ. 62) 10 เดือน	ผลิตตีหมา 27,600 ใบ/เดือน รายได้ของสมาชิกเพิ่มขึ้น 135,600 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 4.6 เท่า	กลุ่มฯ ซื้อและขายได้มากขึ้น 22,600 ใบ/เดือน กำไรจากการซื้อขายเพิ่มขึ้น 90,400 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 4.6 เท่า	มูลค่าการตลาดรวม 966,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 791,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 4.6 เท่า
ช่วงที่ 3 งานวิจัย ระยะที่ 2 (มี.ค. 62 - พ.ย. 62) 9 เดือน	ผลิตตีหมา 23,000 ใบ/เดือน รายได้ของสมาชิกเพิ่มขึ้น 108,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 3.6 เท่า	กลุ่มฯ ซื้อและขายได้มากขึ้น 18,000 ใบ/เดือน กำไรจากการซื้อขายเพิ่มขึ้น 72,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 3.6 เท่า	มูลค่าการตลาดรวม 805,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 630,000 บาท/เดือน เพิ่มขึ้น 3.6 เท่า

รายได้ที่เกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีจากผลงานวิจัย

ช่วงที่	รายได้	เพิ่มจากงานวิจัย	รวม
ช่วงที่ 1	10 เดือน	+ 720,000 บาท	+ 4,200,000 บาท
ช่วงที่ 2	10 เดือน	+ 1,356,000 บาท	+ 7,910,000 บาท
ช่วงที่ 3	9 เดือน	+ 972,000 บาท	+ 5,670,000 บาท

รวมมูลค่าการตลาดที่เพิ่มขึ้นจากงานวิจัย (ระยะเวลา 29 เดือน) **21,860,000 บาท**

ผลลัพธ์

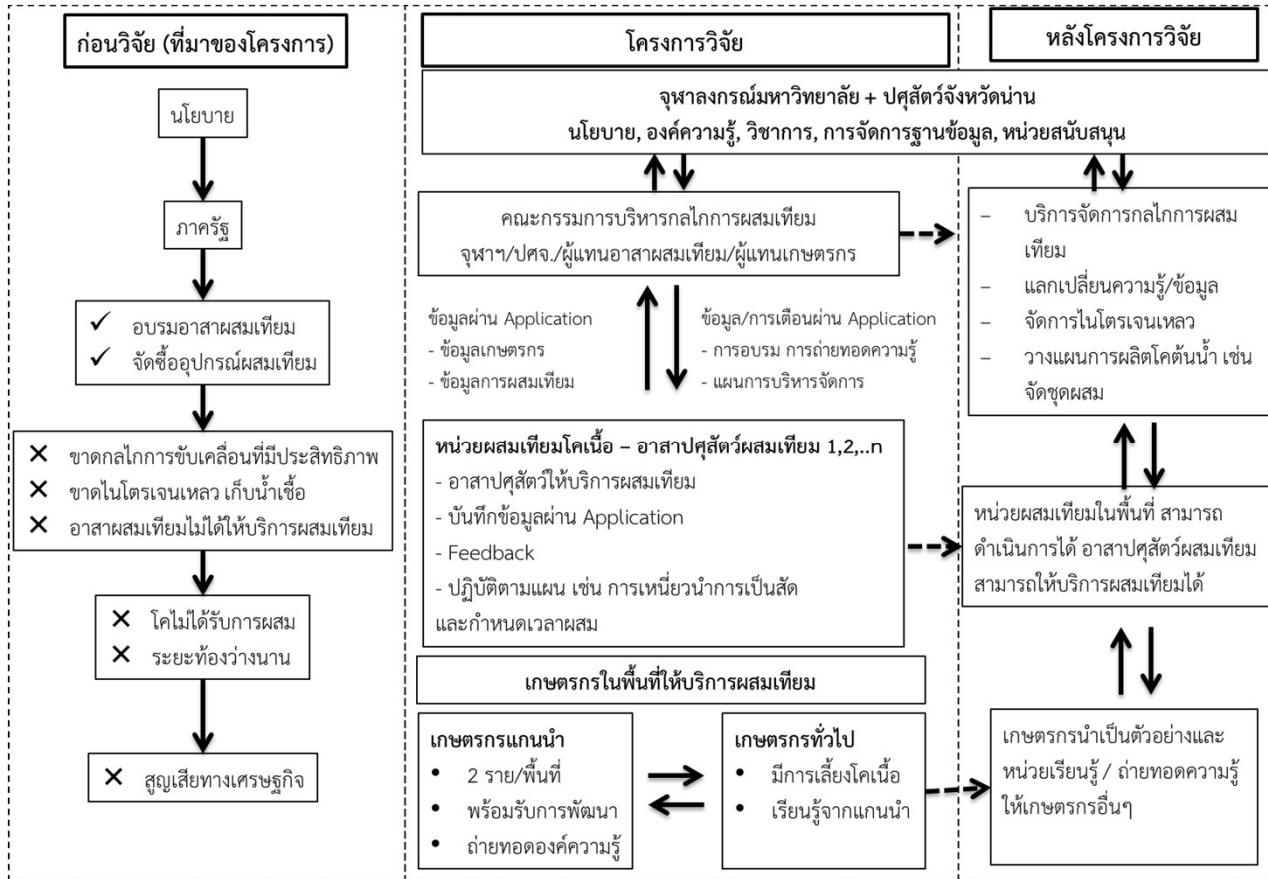
- คนใน ต.วังวน จ.ตรัง ตั้ง ที่เป็นสมาชิกชุมชนจักสานก้านจากบ้านนายอดทอง มีรายได้มากขึ้น
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชนฯ มีสมาชิกเพิ่มขึ้นจาก 10 คน เป็น 80 คน

ภาคีความร่วมมือ

งานวิจัยระยะที่ 1 : การพัฒนาวิสาหกิจสำหรับอบแห้งใบจากด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
งานวิจัยระยะที่ 2 : การพัฒนาวิสาหกิจสำหรับตลาดการแปรรูปเนื้อของชุมชนในพื้นที่ผลิตภัณฑ์จากใบจากโดยใช้ไอที (เชิงพาณิชย์) - ศพ.พศ. ไทยกาน - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ตัวอย่าง RESEARCH FRAMEWORK

โครงการ “การพัฒนาระบบการผสมเทียมโคเนื้อสำหรับเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดน่าน” ภายใต้แผนงานริเริ่มสำคัญ “ชุมชนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน”
โดย ผศ.น.สพ.ดร. วินัย แก้วละมุล สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดน่าน สำนักงานปศุสัตว์เขต 5

เครื่องมือการเหลาโจทย์การพัฒนา
กลุ่มอาชีพ & ผู้ประกอบการในพื้นที่

การยกระดับ Supply Chain เป็น Value Chain

1) Network ของ Supply Chain

2) ใส่รายละเอียดของแต่ละ Sector

3) ข้อมูล Volume และ Value

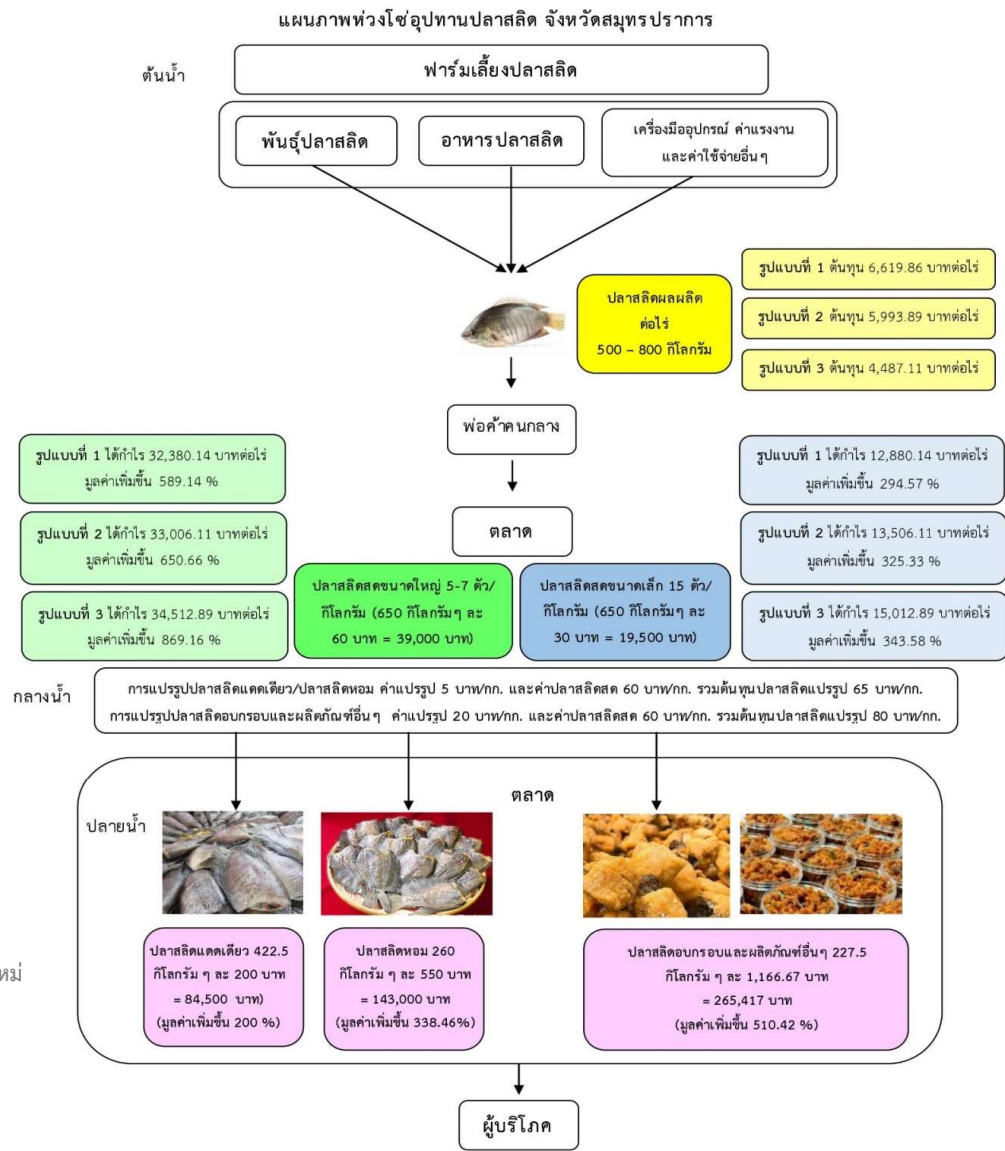

Key Point

- ช่องว่างการตลาด (ตลาด)
- ศักยภาพวัตถุดิบ (ของ)
- ศักยภาพของคน (คน)

ตัวอย่าง

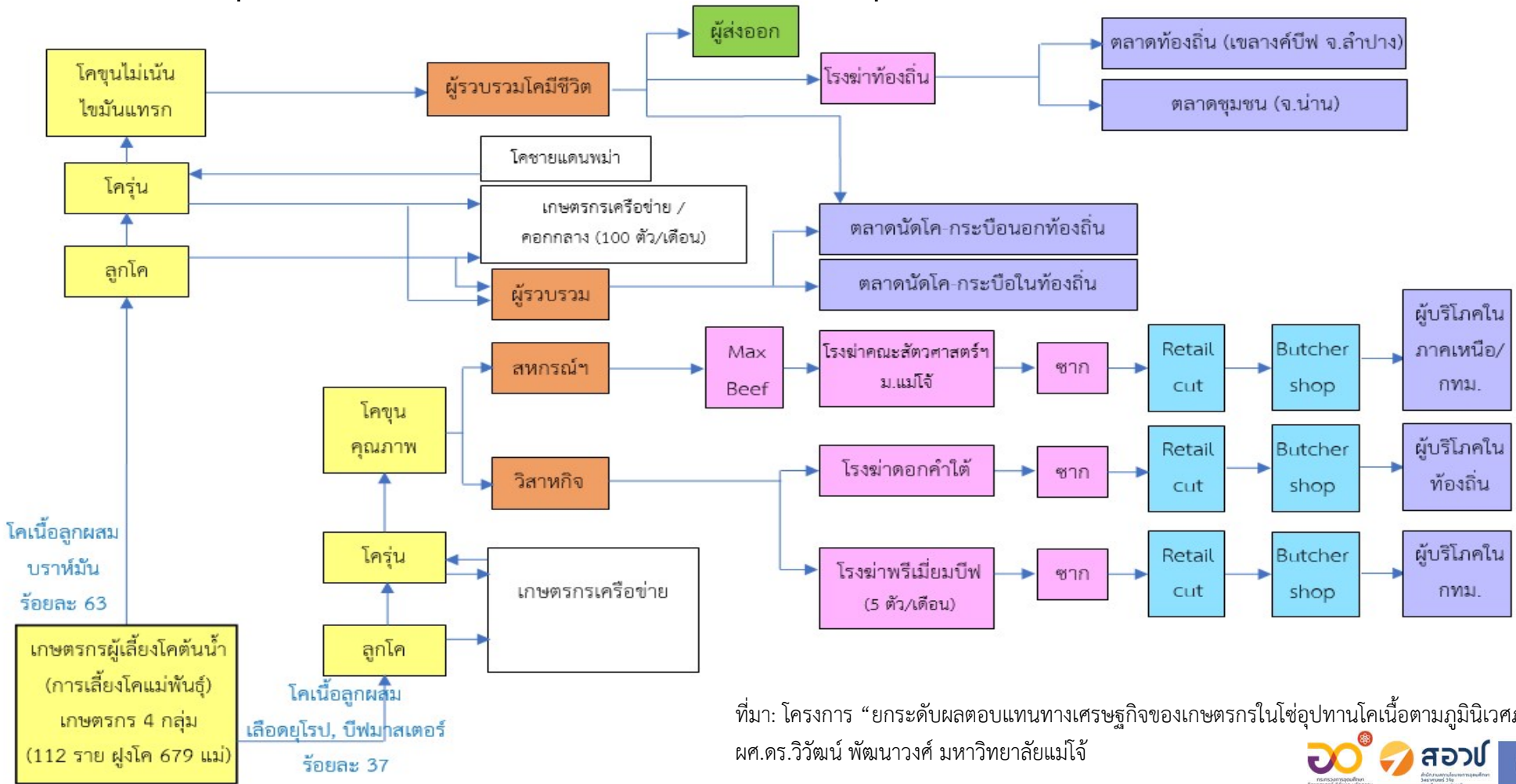
Supply Chain

ที่มา : โครงการ “การพัฒนาและส่งเสริมกลไกกลางเพื่อยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจในห่วงโซ่มูลค่าใหม่ ด้านต้นน้ำของพลาสติก จังหวัดสมุทรปราการ” โดย รศ.อิสยา จันทน์วิทย์มานุชิต รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตัวอย่าง Supply Chain

โซ่อุปทานโคเนื้อ และ คักยภาพโซ่อุปทานโคเนื้อ 4 จังหวัด

ที่มา: โครงการ “ยกระดับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรในโซ่อุปทานโคเนื้อตามภูมินิเวศภาคเหนือ”
 ผศ.ดร.วิวัฒน์ พัฒนาวาศ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สอวท
สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัย
และนวัตกรรมแห่งชาติ

ตัวอย่างกรอบการวิจัย RESEARCH FRAMEWORK

ตัวอย่าง
Network Value Chain

โครงการวิจัย "การวิจัยเพื่อพัฒนาการเพาะเลี้ยงปูทะเลให้เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจตัวใหม่แบบครบวงจรโดยการมีส่วนร่วมของกลไกความร่วมมือเพื่อพัฒนาพื้นที่จังหวัดปัตตานี"

โดย รศ.ดร. ชุกรี หะยีสาแม และคณะ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดปัตตานี

การเพาะเลี้ยงปูทะเลแบบครบวงจร

- โอกาส**
 - ศักยภาพสูงในการเป็นสัตว์เศรษฐกิจ
 - ราคาสูง เลี้ยงง่าย
 - เป็น Blue&Green Economy
 - เวียดนามผลิตได้มากกว่าไทยกว่า 50 เท่า
 - ไทยได้ 1,500 ตัน/ปี (227 ล้านบาท)
 - เวียดนาม 80,000 ตัน/ปี (20,000 ล้านบาท)
- มีนากุ้งร้าง**หลายแสนไร่ที่นำมาทำฟาร์มปูทะเลได้ (ปัตตานีมี 25,000 ไร่)
- นโยบายการเลี้ยงปูทะเลเป็นสัตว์เศรษฐกิจของจังหวัดปัตตานี (**ปูเมืองปูทะเลโลก**)

- ปัญหา**
 - ใช้ลูกปูจากธรรมชาติมาเลี้ยงในฟาร์ม
 - ไม่มีฟาร์มเพาะขยายพันธุ์และอนุบาลลูกปู
 - เกษตรกรผู้เลี้ยงขาดความรู้และเทคนิคในการเลี้ยง
 - ห่วงโซ่การผลิตปูทะเลของไทยยังไม่ครบวงจร
 - ความรู้ทางวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญยังมีน้อย

การวิจัยเพื่อพัฒนาการเลี้ยงปูทะเลให้เป็นสัตว์น้ำเศรษฐกิจ

SUPPLY CHAIN

NOW

NEW VALUE CHAIN

ความรู้และผลที่เกิดขึ้น

พื้นที่ศึกษา	ผลลัพธ์	ผลสืบเนื่อง
A การพัฒนาแม่พันธุ์และการเพาะลูกปู	- องค์กรความรู้การเพาะเลี้ยงปูขาว (Scylla paramamosain) - ม.อ. และเครือข่ายมีศักยภาพในการผลิตปุระยะ Megalopa 3 ล้านตัว/ปี	- ศ.อบต. : สนับสนุนงบประมาณ 8.5 ล้านบาทสำหรับการก่อสร้างโรงเพาะขยายพันธุ์ต้นแบบ (เริ่มก่อสร้างปี 2563 และแล้วเสร็จปี 2564)
B พัฒนาด้านแบบการอนุบาลลูกปู	- การอบรมการทำฟาร์มอนุบาลลูกปูให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ - เกิดฟาร์มอนุบาลลูกปู จำนวน 5 แห่ง	- เริ่มมีลูกปูที่เกิดจากฟาร์มอนุบาลต้นแบบทดแทนลูกปูที่ได้จากแม่ปูไซ ในธรรมชาติ - ม.อ. ผลิตแม่พันธุ์ปู ส่งให้หน่วยปฏิบัติการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ต.ท่าพญา อ. ปากพะนัง จ. นครศรีธรรมราช เพาะและอนุบาลก่อนส่งฟาร์มปูในปัตตานี นครศรีธรรมราชและใกล้เคียง
C พัฒนาด้านแบบฟาร์มปู	- การอบรมการทำฟาร์มปูให้กับเกษตรกรและผู้สนใจ - เกิดฟาร์มเลี้ยงปูทะเลต้นแบบจำนวน 7 ราย - มีผู้ประกอบการสนใจเพิ่มเติม 10 ราย	- มีกลุ่มเกษตรกรและผู้ประกอบการในปัตตานี และพื้นที่อื่นสนใจนวัตกรรมความเสี่ยงปูในนากุ้งร้าง - เกิดชมรมผู้เลี้ยงปูทะเล จังหวัดปัตตานีและเครือข่ายผู้เลี้ยงปูทั่วประเทศ

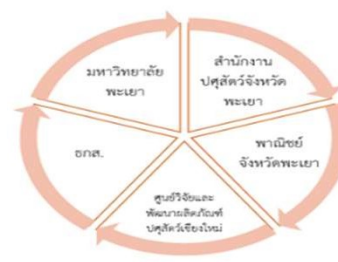
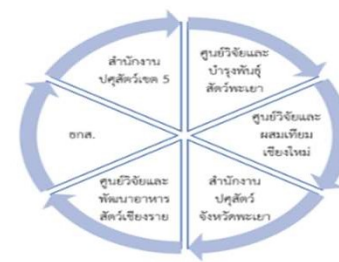
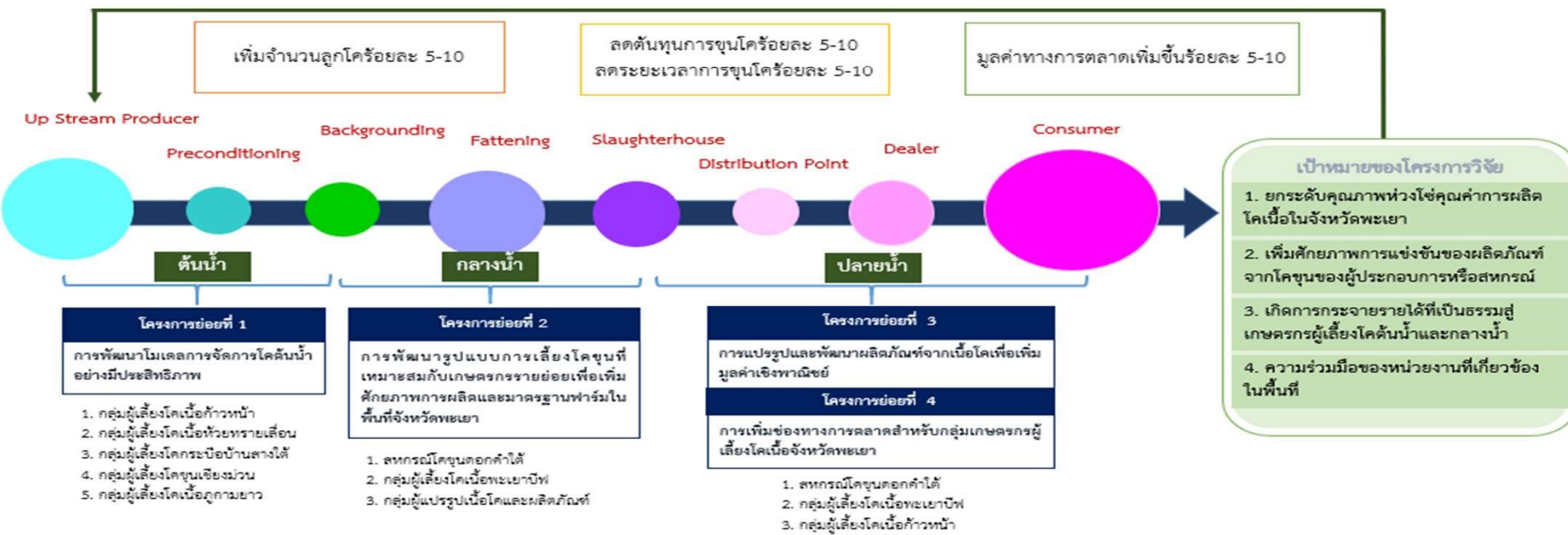
ภาคีความร่วมมือ

ตัวอย่าง RESEARCH FRAMEWORK

Network value chain ใหม่ในกลไกการผลิตโคเนื้อฐานรากสู่มูลค่าเชิงพาณิชย์

เกิดการกระจายรายได้ในห่วงโซ่อุปทานอย่างเป็นธรรม

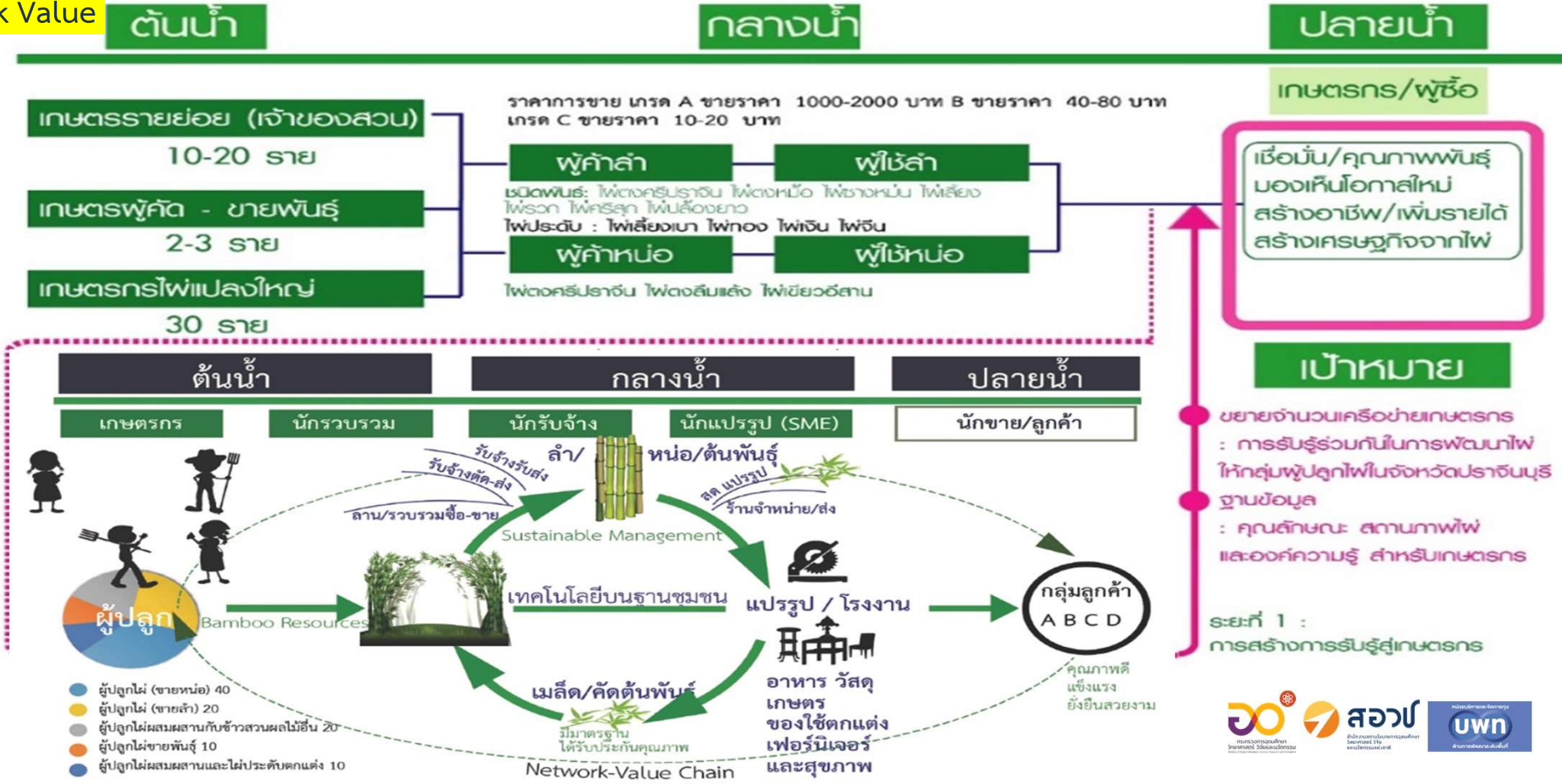

โครงการ “การยกระดับการผลิต แปรรูป และตลาดโคเนื้อจังหวัดพะเยา เพื่อสร้างห่วงโซ่คุณค่าใหม่แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน จากเศรษฐกิจฐานรากสู่มูลค่าเชิงพาณิชย์” ภายใต้แผนงานริเริ่มสำคัญ “มหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาพื้นที่” โดย ผศ.ดร.สันธิวัฒน์ พิทักษ์พล มหาวิทยาลัยพะเยา

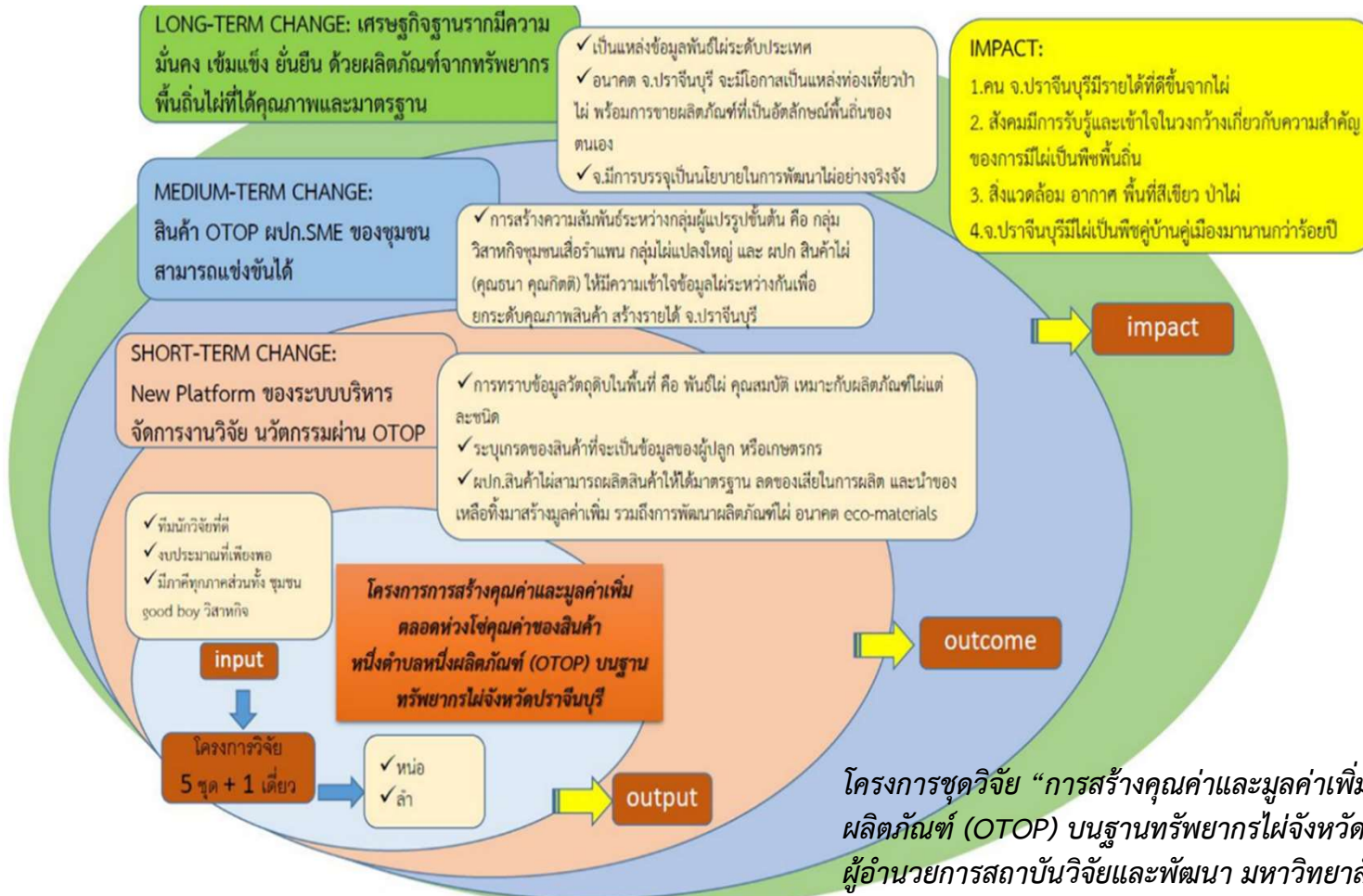
ตัวอย่างกรอบการวิจัย RESEARCH FRAMEWORK

โครงการชุดวิจัย “การสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) บนฐานทรัพยากรไฟจังหวัดปราจีนบุรี”
 โดย ผศ.ดร.วารุณี อริยวิริยะนันท์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Network Value Chain

CONCEPTUAL FRAMEWORK

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการ

- ▶ เป้าหมายและตัวชี้วัดที่วัดการเปลี่ยนแปลงได้จริง
- ▶ ประเด็นโจทย์การวิจัยและเนื้อหาโครงการวิจัย
- ▶ กระบวนการและการออกแบบการวิจัยเพื่อตอบโจทย์
- ▶ การเชื่อมโยงระหว่างโครงการในชุดเพื่อตอบโจทย์เป้าหมายใหญ่
- ▶ กระบวนการและกลไกความร่วมมือในพื้นที่เป้าหมาย
- ▶ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ของผู้บริหารชุดโครงการ
- ▶ ความชัดเจนของ Output
- ▶ ความคุ้มค่าของการลงทุนวิจัย (Value of Money)
- ▶ โอกาสในการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

หลักคิดการส่งมอบงบประมาณงานวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก

รู้เขา รู้เรา

รู้เขา : รู้จักแหล่งทุน รูปแบบการสนับสนุนงบประมาณ และเป้าของทุนวิจัยแต่ละประเภท
รู้เรา : จุดแข็งของงานวิชาการและฐานทุนเดิมของการทำงานของหน่วยงาน กลุ่มวิจัย และตัวเราเอง

รู้จัก

- ทำความเข้าใจ ติดตาม สถานการณ์ เรื่องราว บริบทภาพกว้าง และบริบทพื้นที่
- รู้จักบุคคลสำคัญในเรื่องราวนั้นๆ โดยเฉพาะคนที่มีส่วนในการสนับสนุนงบประมาณ

รู้กระบวนการ

เข้าใจกระบวนการและเครื่องมือในการขอรับงบประมาณการสนับสนุนทุนวิจัย

รู้จักถึงความรับผิดชอบ

หลักการในการทำงานให้สำเร็จด้วยธรรมาภิบาล และความรู้สึกการอยากสร้างความเปลี่ยนแปลงให้กับบ้านเมือง

Q & A

ขอบคุณครับ